

Sak nr D- Vår dato: Vår referanse:
26.04.2018 2008/1972-04610397/2018

Vår saksbehandlar: Direkte telefonnr.: Dykkar dato: Dykkar referanse:
Njål Gunnar Slettebø 53 42 31 32

HORDALAND FYLKESKOMMUNE
Postboks 7900
5020 BERGEN

BØMLO KOMMUNE SIN HØYRINGSUTTALE TIL HORDALAND FYLKESKOMMUNE SIN TEMAPLAN FOR LANDBRUK I HORDALAND 2018-2022.

Bømlo Formannskap handsama Temaplan for landbruket i Hordaland 2018-2022 den 24.04.2018 sak 35/18. Formannskapet gjorde samrøystes slikt vedtak i samsvar med rådmannen sitt framlegg:

1. Bømlo kommune ser positivt på at Hordaland Fylkeskommune har laga temaplan for landbruket i Hordaland. Bømlo kommune sluttar seg til dei tre hovudmåla i planen om styrka lønnsemd i Hordalandslandbruket, auka produksjon på lokale ressursar og betre rekrutteringa til landbruket.
2. For å oppretta ein variert bruksstruktur i alle deler av Hordaland må det leggjast til rette for tiltak som kan halda oppe mjølkeproduksjonen og sauehaldet. Her er det viktig at Innovasjon Norge gir tilskot og lån til bønder i Hordaland som ynskjer å drive mjølkeproduksjon og sauehaldet vidare i mindre einingar.
3. Bømlo kommune merker seg at Temaplanen har mål om at årleg nedbygging av jordbruksareal i heile Hordaland må reduserast frå 560 daa til 240 daa. Dette er viktig målsetjing som kommunen vil legge til grunn i arbeidet med ny kommuneplan.

Saksutgreiinga og saksprotokoll frå møte ligg ved.

Med helsing
Bømlo kommune

Njål Gunnar Slettebø
Landbrukssjef

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift

Dato: 05.04.2018
Arkivref: 2008/1972-8451/2018 / 046

Saksbehandlar: Njål Gunnar Slettebø
53 42 31 32
njål-gunnar.slettebo@bomlo.kommune.no

Sak nr i møte	Utval	Møtedato
35/18	Formannskapet	24.04.2018

TEMAPLAN FOR LANDBRUK I HORDALAND 2018-2022. HORDALAND FYLKESKOMMUNE. HØYRING.

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Bømlo kommune ser positivt på at Hordaland Fylkeskommune har laga temaplan for landbruket i Hordaland. Bømlo kommune sluttar seg til dei tre hovudmåla i planen om styrka lønnsemd i Hordalandslandbruket, auka produksjon på lokale ressursar og betre rekrutteringa til landbruket.
2. For å oppretta ein variert bruksstruktur i alle deler av Hordaland må det leggjast til rette for tiltak som kan halda oppe mjølkeproduksjonen og sauehaldet. Her er det viktig at Innovasjon Norge gir tilskot og lån til bønder i Hordaland som ynskjer å drive mjølkeproduksjon og sauehaldet vidare i mindre einingar.
3. Bømlo kommune merker seg at Temaplanen har mål om at årleg nedbygging av jordbruksareal i heile Hordaland må reduserast frå 560 daa til 240 daa. Dette er viktig målsetjing som kommunen vil legge til grunn i arbeidet med ny kommuneplan.

Saksprotokoll i Formannskapet - 24.04.2018

Vedtak:

Formannskapet gjorde samrøystes **vedtak** i samsvar med rådmannens sitt framlegg.

Dokument i saka:

Brev frå Hordaland Fylkeskommune datert 16.03.2018

Bakgrunn for saka:

I brevet frå Hordaland Fylkeskommune står det:

Fylkestinget i Hordaland har vedteke å sende Temaplan for landbruk i Hordaland på høyring.

Innhald:

Det er tre hovudmål i Temaplan for landbruk i Hordaland, styrke lønnsemd i Hordalandslandbruket, auka produksjon av lokale ressursar og betre rekrutteringa til landbruket. Innsatsområda i temaplanen er sortert inn under 4 tema: areal og ressursgrunnlag, auka lønnsemd i noverande produksjonar, kompetanse og rekruttering og drivarar for endring.

Informasjon

Planen ligg tilgjengeleg på hordaland.no/temaplanlandbruk.

Høyringsfrist er satt til 1.mai.

Frå Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022 tek me med samandraget:

Hordaland fylkeskommune skal vere ein pådrivar for berekraftig samfunnsutvikling i fylket. Berekraftig utvikling handlar om å ta vare på behova til menneska som leve i dag, utan å øydelegge for framtidige generasjonar sine moglegheiter for å dekkja sine behov.

«Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022» skal bidra til å sikre berekraftig vidareutvikling av landbruket i Hordaland. Det er tre hovudmål for planen: styrke lønnsemd i Hordalandslandbruket, auka produksjon på lokale ressursar og betre rekruttering til landbruket.

Skal Hordaland klare å nå desse måla må fylket ta vare på jordressursane. Utan jord og arealressursar blir det ingen mat produksjon og moglegheitene knytt til nye bionæringar blir redusert. I Hordaland er det i perioden 2004-2015 totalt bygd ned 6158 dekar. Av dette var 34 % fulldyrka jord. « Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022» legg opp til ein reduksjon i nedbygging av jordbruksareal og set som mål at Hordaland skal maksimalt bygge ned 240 dekar jordbruksareal årleg.

Hordaland er eit grasfylke med stor grovfôrproduksjon. Dei viktigaste produksjonane er mjølk og kjøt. Fylket har og store fjellområder med gode beiter for sau. Hordaland er det fylket i landet som produserer mest frukt. Sider frå Hardanger er merka som beskytta geografisk nemning og både siderproduksjonen og talet på produsentar veks. I tillegg til råvareproduksjon satsar stadig fleire bønder på vidareforedling av eigne råvarer og lager ost, syltetøy, pølser, spekekjøtt og andre lokale spesialitetar. Dei fem største jordbrukskommunane i Hordaland er Voss, Kvinnherad, Ullensvang, Etne og Lindås. «Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022» skal stimulere til auka verdiskaping i verdikjeda for frukt og bær, og auka i berekraftig produksjon av mjølk og kjøtt.

Produktiv skog dekker 20 prosent av arealet i Hordaland. Skogen inneheld store verdier i tømmer og i potensialet for vidareforedling og trebasert industri. Skal desse verdiane takast ut er det behov for betre infrastruktur og auka kompetanse i heile verdikjeda. « Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022» skal bidra til tiltak som aukar berekraftig avverking og uttak av biomasse frå skog, samt auka bruk av trevirke. Skog kan ha betydeleg flaumreduserande og skredførebyggjande effekt og bidreg til samfunnstryggleik. Rett skogforvaltning bør takast inn som ein del av klimatilpassing.

Naturbruksutdanninga på dei vidaregåande skulane er kjernen i kompetansen i landbruket. Framleis er det for få elevar som tek produksjonsretta naturbruksutdanning. Eit spesielt fokus på rekruttering til utdanningsprogramma er difor viktig. Agronom og gartner utdanning for vaksne

er eit etterspurd tilbod. Gjennomføringsgraden er høg for begge utdanningane. Livslang læring blir stadig viktigare i eit landbruk som byr på nye utfordringar og løysingar.

Klimaet endrar seg og blir varmare og våtare. Jordbruket er ei av næringane som vil bli mest påverka av klimaendringane. Det er viktig å sikre matproduksjon på lokale ressursar sjølv med endra klima. Hordalandslandbruket er omstillingsvillig og tek aktivt i bruk innovasjonar som robotar, digitale løysingar og sensorteknologi. Grønt skifte må skje ut frå areala og ressursane ein har til rådighet. Biomasse frå jord og skog kan legge grunnlaget for nye og spennande produkt som kan erstatte det svarte karbonet og bli ein viktig del av det grønne skiftet. Hordalandsbonden, med sitt areal og kompetanse er ein viktig del av det grønne skiftet i Hordaland. « Temaplan for landbruk i Hordaland 2018-2022» skal støtte opp om forskning og utvikling for å få fram ny kunnskap, driftsmetodikk og digitale løysingar tilpassa produksjonar og driftstilhøve i Hordaland.

Vurderingar:

Det er positivt at Hordaland Fylkeskommune har laga temaplan for landbruket i Hordaland.

Me slutta oss til dei tre hovudmåla i planen om styrka lønnsemd i Hordalandslandbruket, auka produksjon på lokale ressursar og betre rekrutteringa til landbruket.

Det er bra at temaplanen tek opp dei utfordringane landbruket i Hordaland har med at 45% av jorda som er i drift er leigejord. Den største utfordringa knytt til leigejord er at kontraktane ofte er relativt kortsiktige. Manglande tryggleik for kor lenge ein har tilgang på leigejorda kan verke inn på motivasjonen til å ta over bruk og auke produksjonen. Det er rett som det står i planen at kortsiktige leigeavtalar lett går utover satsinga på grøfting og anna kvalitetsforbetring av jorda. Dette er tilhøve som kommunane også må ha fokus på.

Me slutta oss også til at kommunane bør etablere langsiktige prinsipp for arealbruken i samfunnsdelen til kommuneplanen.

I ein ny nasjonal jordvernstrategi vedteken i Stortinget 8.12.15 er det vedteke at taket på årleg omdisponering av dyrka mark nasjonalt skal vere på maks 4000 daa. I Hordaland er årleg nedbygging mellom 2004 og 2015 560 daa pr. år. I Temaplanen har ein sett som mål at nedbygging av jordbruksareal i heile Hordaland må reduserast til 240 daa. Dette er viktig målsetjing som også me i Bømlo må ta omsyn til i ny arealdel til kommuneplanen.

Mjølkeproduksjon:

Det står i temaplanen at Hordaland har fått færre og større mjølkeproduksjonsbruk dei siste åra. Likevel har Hordaland små brukseiningar samanlikna med andre fylke. For å sikra produksjon på lokale ressursar må det leggjast til rette for mjølkeproduksjon og i mindre einingar. Dette er me einig i. Her er det viktig at Innovasjon Norge gir tilskot og lån til bruk i Hordaland som ynskjer å drive mjølkeproduksjon vidare i mindre einingar.

Sauehald:

Det står i planen at over 70% av jordbruksbedriftene i Hordaland har sauehald. Sauehaldet er den viktigaste produksjonen i landbruket på Bømlo. I dag er det overproduksjon av sauekjøt. Nortura meiner at det ikkje rom for auke i produksjon av sau fram mot 2025 står det i planen.

I denne situasjonen bør det setjast inn større ressursar på produktutvikling av lam og sauekjøt.

Rekruttering:

Dei fleste som tek over familiegarden eller går inn i jordbruket i Hordaland gjer det i vaksen alder. Mange av dei har anna utdanning frå før. For landbruket i Hordaland vil det vera avgjerande at bøndene er oppdaterte og har god kompetanse. Landbruket inneheld stadig meir varierte oppgåver, og kompetansetilbodet må utviklast i takt med samfunnet elles.

Vidare står det i planen at det er stor interesse for samling og nettbasert agronomutdanning for vaksne. Stend vidaregåande skule tilbyr 14 plassar for vaksen agronom. Hjeltnes vidaregåande skule har tilbod om utdanning for vaksne gartnarar. Dette er ei utdanningsform som bønder frå Bømlo også deltek på. Me meiner at denne typen utdanningsformer bør utviklast vidare. Dette vil gjere at dei som startar landbruksdrift kan skaffa seg kompetanse i tillegg til det dei har i anna yrke. Her kunne me gjerne sett ein større variasjon i kursopplegg t.d. helgesamlingar for nye sauehaldarar.

Økonomiske konsekvensar:

Ansvar for gjennomføring av Temaplan landbruk i Hordaland ligg til Hordaland Fylkeskommune

Oppsummering og konklusjon:

Hordaland Fylkeskommune har laga «Temaplan for landbruket i Hordaland 2018-2022». Fylkestinget har vedteke å sende temaplanen på høyring med høyringsfrist 1.mai 2018.

Temaplan for landbruket i Hordaland skal bidra til å sikre og vidareutvikle landbruket i Hordaland. For å gjere dette er det satt tre hovudmål:

- styrka lønnsemd i Hordalandslandbruket
- auka produksjon på lokale ressursar
- betre rekruttering til landbruket.

Rådmannen sluttar seg til desse hovudmåla i planen.

For å sikra produksjon på lokale ressursar må det leggjast til rette for mjølkeproduksjon og i mindre einingar. Her er det viktig at Innovasjon Norge gir tilskot og lån til gardsbruk i Hordaland som ynskjer å drive mjølkeproduksjon vidare i mindre einingar.

Rådmannen merker seg at temaplanen har mål om at årleg nedbygging av jordbruksareal i heile Hordaland må reduserast frå 560 daa til 240 daa. Dette er ein viktig ambisjon for jordvernarbeidet som også Bømlo kommune vil legge til grunn i arbeidet med ny kommuneplan.